

УДК 811.521:372.881.1'243

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8\(38\)-1346-1357](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8(38)-1346-1357)

Медведєва Ксенія Андріївна викладач кафедри японської мови та перекладу факультету східних мов, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, тел.: (095)535-61-05, <https://orcid.org/0009-0009-4959-6013>

СТРАТЕГІЇ ВИКЛАДАННЯ АУДІЮВАННЯ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

Анотація. Щодня нас охоплює вир інформації. Ми слухаємо новини, музику, спілкуємося, дивимося фільми, аніме чи прослуховуємо улюблену аудіокнигу, навчаємося. І навіть не задумуємося наскільки важливою є навичка сприйняття інформації на слух. Ми не просто чуємо, а й сприймаємо, обробляємо та продукуємо інформацію. Цей надзвичайно складний та втаємничений процес і є аудіюванням. То ж не даремно для вивчення іноземної, зокрема і японської, мови аудіювання відносять до однієї з опорних мовленнєвих комунікацій на ряду з читанням, говорінням та письмом.

Незважаючи на те, що сприйняття інформації на слух є невід'ємною та неоціненно важливою навичкою, спостерігається брак вивчення цього виду діяльності. Тож ми вирішили ознайомитися з наявними результатами досліджень, відслідкувати вплив аудіювання на інші мовленнєві навички та встановити взаємозв'язок між ними, дещо заглибитися у деталі власне самого процесу розуміння на слух, а також проаналізувати свої власні спостереження. Зокрема, оцінюючи викладання аудіювання на заняттях з японської мови, маємо на меті довідатися про рівень значущості аудіювання, його роль у процесі викладання та навчання японської мови, визначити у який спосіб сприйняття на слух здобувачами освіти реалізується найдієвіше, що варто увиразнювати, незважаючи на брак відведеного для засвоєння та відпрацювання цієї навички часу.

Ми дійшли висновку, що на успішність та ефективність процесу навчання аудіювання чинить вплив сукупність таких факторів: відмінності індивідуальних здібностей та способів мислення студентів, міжкультурне розуміння, фундаментальні знання, здібності до прогнозування ситуації, здатність до перенесення мовних ознак з рідної мови на японську та навпаки, навчальні матеріали, комунікація між викладачем та здобувачами освіти, адаптивність, кмітливість, модерність, заохочення, мотивація студентів та емпатія чи максимальна залученість викладача. Всі ці чинники впливають на процес розуміння япономовного повідомлення. Наші спостереження показують, що при системній наполегливій роботі, жвавій, живій, цікавій та інтерактивній

атмосфері на заняттях з аудіювання, зацікавленість здобувачів освіти у покращенні рівня сприйняття на слух, такого складного і нелюбого через складність, зростає.

Завдання викладача у процесі викладання аудіювання японської мови, на нашу думку, полягає у заохоченні студентів до якісного засвоєння лексичного та граматичного матеріалу, наполегливості, терпіння, старання, розвитку критичного мислення, розширення бекграунду, зосередження, соціалізації, живої комунікації, оскільки сучасність затягує їх у віртуальний світ.

Нам видається, що навчитися вільно та невимушено сприймати, опрацьовувати та репрезентувати отриману на слух інформацію означає гідно прийняти всі виклики, охопити можливості та стати достойним співбесідником та гідним слухачем у природному середовищі японської мови.

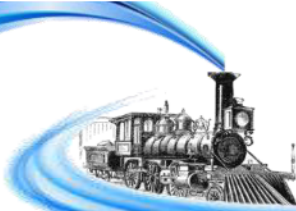
Ключові слова: аудіювання, гідний слухач, дієві способи навчання, достойний співбесідник, значущість та роль аудіювання, мовленнєва комунікація, навички сприйняття на слух.

Medvedieva Kseniia Andriivna teacher at the Department of the Japanese Language and Translation, Faculty of Oriental Languages of Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, tel.: (095)535-61-05, <https://orcid.org/0009-0009-4959-6013>

STRATEGIES FOR TEACHING LISTENING IN JAPANESE

Abstract. Every day, we are swept away by a whirlwind of information. We listen to news, music, communicate, watch movies, anime, or listen to our favorite audiobooks, and learn. We don't even consider how crucial the skill of auditory information perception is. We don't just hear; we also perceive, process, and produce information. This incredibly complex and mysterious process is listening comprehension (auditing). Therefore, it's no coincidence that listening comprehension is considered one of the foundational speech communication skills, alongside reading, speaking, and writing, especially when learning a foreign language like Japanese.

Despite the fact that auditory information perception is an integral and invaluable skill, there is a noticeable lack of research into this area of activity. Therefore, we decided to familiarize ourselves with existing research findings, trace the influence of listening comprehension on other communicative skills, and establish the relationship between them. We also delved into the details of the listening comprehension process itself and analyzed our own observations. Specifically, by evaluating the teaching of listening comprehension in Japanese language classes, we aim to discover the level of its significance and role in the process of teaching and learning Japanese. We also seek to determine the most effective ways for students to develop auditory perception,

highlighting what should be emphasized despite the limited time allocated for acquiring and practicing listening comprehension skills.

We concluded that the success and effectiveness of the listening comprehension learning process are influenced by a complex of factors: differences in individual abilities and students' ways of thinking, intercultural understanding, fundamental knowledge, ability to predict situations, ability to transfer linguistic features from their native language to Japanese and vice versa, learning materials, communication between the teacher and students, adaptability, quick-wittedness, modernity, encouragement, student motivation, and the empathy or maximum engagement of the teacher. All these factors influence the process of understanding Japanese-language messages. Our observations show that with systematic persistent work, a lively, engaging, interesting, and interactive atmosphere in listening comprehension classes, students' interest in improving their auditory perception level – which is often considered difficult and disliked due to its complexity – grows.

In our opinion, the teacher's task in teaching Japanese listening comprehension is to encourage students towards quality assimilation of lexical and grammatical material, persistence, patience, diligence, development of critical thinking, broadening their background knowledge, concentration, socialization, and live communication, as modern life increasingly draws them into the virtual world.

We believe that learning to freely and effortlessly perceive, process, and represent received aurally information means gracefully embracing all challenges, seizing opportunities, and becoming a skilled interlocutor and proficient listener in a natural Japanese language environment.

Keywords: listening comprehension, proficient listener, effective teaching methods, skilled interlocutor, significance and role of listening comprehension, linguistic communication, auditory perception skills.

Постановка проблеми. Вважаємо, що аудіювання є одним із надійних шляхів адаптації у япономовному суспільстві та шляхом при звичаєння до японського життя з усіма його тонкощами. Відповідно, нам видається необхідним увесь час вдаватися до експериментів зі способами викладання сприйняття на слух задля покращення рівня володіння даною мовленнєвою навичкою здобувачами освіти. Тож ми вирішили взяти до уваги наявні підходи та стратегії, зважити свої напрацювання та спробувати визначити ефективні методи освоєння аудіювання та визначити чинники, які сприятимуть успішному результату.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Згідно японських досліджень, аудіювання вважається одним із опорних видів мовленнєвої діяльності в процесі вивчення японської мови, проте прогрес у дослідженні підходів щодо його вивчення значно менший, аніж щодо

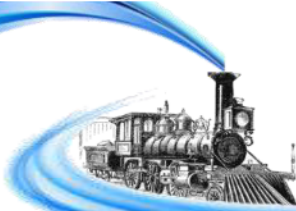
говоріння, читання і письма. Причину вбачають у тому, що у власне японській системі освіти навчанню аудіюванню приділяється менше уваги, порівняно з навчанням інших мовленнєвих навичок [1, С. 47].

Було окреслено проблеми, які можуть виникати під час навчання аудіюванню:

- розуміння значень слів через коректне сприйняття характерних японській мові фонетичних явищ, таких як подовження, подвоєння та інших;
- відчуття інверсії, перепитування, повторення та їхній вплив на суть повідомлення;
- розуміння граматичних структур;
- визначення рівня спілкування та стосунків між учасниками діалогів через певні вказівники, такі як спосіб звертання, спеціальні вирази, фінальні частки, стиль спілкування;
- визначення суті змісту;
- виокремлення ключової інформації з прослуханого матеріалу;
- вміння робити короткі замітки під час прослуховування;
- здатність, посиляючись на свої фонові знання, спрогнозувати загальну ідею стосовно розвитку подій, коли інформацію було пропущено чи втрачено;
- вміння відтворити контекст, якщо певні частини повідомлення незрозумілі [1, С. 49-50].

Складність процесу викладання аудіювання японської мови полягає також у відсутності чітко визначених рекомендацій чи навчальних програм, які б запропонували послідовні етапи та методи навчання. Можливо тому опитування показують, що біля 70% викладачів вважають сприйняття на слух не пріоритетним, порівняно з відпрацюванням інших навичок [1, С. 48-49]. Ми не відносимося до цієї більшості та впевнені, що навчальний процес повинен бути збалансованим, і кожна з чотирьох мовленнєвих навичок має бути напрацьована у повній мірі. Звісно, розподіл часу, виділеного на штудіювання кожної з навичок різниться. Проте, жодну не можна нівелювати.

Хаята Ето зосереджує увагу на тому, що існує дві протилежні концепції щодо вивчення іноземної мови, а саме так звана вхідна гіпотеза Стівена Крашена та вихідна гіпотеза Меріл Свейн. На думку Крашена, в основі оволодіння іноземною мовою – розуміння змісту мовлення. Свейн же стверджувала, що вхідна діяльність повинна бути підкріплена вихідною, тобто студенти повинні вміти не лише розуміти інформацію, а й використати чи відтворити її. Цікавим є той факт, що жодна з гіпотез не заперечує важливість наявності вмінь та навичок сприймати інформацію [2, С. 50]. Відповідно, аудіюванню повинна бути відведена особлива роль і присвячено достатню кількість часу. Пріоритетність розвитку навичок сприйняття на слух сприяє всебічному розвитку кожної з основних чотирьох мовленнєвих навичок, задіяних у процесі вивчення іноземної

мови [2, С. 50-51]. З цією теорією погоджується також Триндяк Ірина, на думку якої, аудіювання полегшує процес оволодіння іншими мовленнєвими навичками [3, С. 223]. Додамо, наші спостереження показують, що аудіювання значним чином структує набуті студентами знання та сприяє оформленню в коректний мовний потік висловлювання японською мовою.

Також Хаята Ето схиляється до думки, що процес аудіювання включає два етапи – сприйняття та обробки (розуміння) мови. Опорними чинниками розуміння мови є лексика, синтаксис, семантика, контекст, схематична обробка, фонові знання та досвід [2, С. 52; 2, С. 60]. Загалом, ми підтримуємо цю думку, незважаючи на те, що дослідники виокремлюють і три стадії: сприйняття, обробка, розуміння. Так як обробка інформації є шляхом до розуміння іншомовного повідомлення, то межа не надто чітка. Також нам видається, що кожна складова описаних вище базових чинників проходить через ці три етапи.

Розуміння на слух є однією з основних віх здатності до вивчення мови. Щоб покращити рівень аудіювання, варто заглибитися у сам процес прослуховування та сприйняття матеріалу здобувачами освіти. Дослідження показали, що опорна роль належить метакогнітивним процесам. Відповідно, метакогнітивні стратегії навчання є найрезультативнішими у викладанні та навчанні аудіюванню [4, С. 83]. Виявлено, що чим вищий рівень володіння мовою, тим більше метакогнітивних навичок задіяно. Цікавим для нас був той факт, що ніби через те, що представники чоловічої статі краще контролюють свої емоції, рівень використання ними метакогнітивних стратегій вищий [4, С. 83]. Наші ж спостереження показують, що дівчата є більш наполегливими, посидючими та старанними. Ми вважаємо, що спосіб мислення, вмотивованість та мета вивчення мови може впливати на застосування метакогнітивних підходів зі сторони здобувача освіти.

Дослідники Міха Хейлброн, Крістіян Армені, Ян-Матіс Шофелен, Петер Хорт, Флоріс Де Ланге провели глибинне дослідження щодо ієрархії лінгвістичного (мовного) прогнозування під час сприйняття та розуміння природної мови, реєструючи активність мозку під час прослуховування аудіокниг. Було доведено, що реакції мозку на слова модулюються саме мовним прогнозуванням, яке є доволі специфічним процесом, що відбувається в усій мовленнєво-мовній мережі і реалізується на різних рівнях обробки інформації. Додамо також, що результати даного дослідження продемонстрували, що під час сприйняття інформації на слух мозок вдається до прогнозування на різних рівнях мовної репрезентації, починаючи від звуків і рухаючись до значення. На нашу думку, ці результати пояснюють висхідну та низхідну моделі сприйняття інформації. Ми погоджуємося з твердженням, що дане дослідження продемонструвало наявність ступінчастої послідовної предикативної обробки в корі головного мозку інформації, що сприймається на слух. Таким чином,

дослідники стверджують, що мовна обробка в мозку формується згідно нейрокомп'ютерного принципу. Ми вважаємо, що цікаво було б провести подібне дослідження, за умови, що учасники експерименту слухали б текст іноземною мовою. Швидше за все, ієрархія процесів буде подібною, проте інтерес викликають ще й часові проміжки обробки інформації [5].

Аудіювання відносять до пасивних навичок, проте, задля успішної її реалізації необхідна активна участь. Фарид Баширі доволі влучно порівняв високий рівень оволодіння навичками сприйняття на слух іноземною мовою з вмінням почути у переповненому приміщенні повідомлення, яке прошепотіли. Інтенація, приховані значення та темп мовлення чинять значний вплив на сприйняття іноземної мови. Він пропонує вісім сучасних та корисних прийомів і технік аудіювання: шедовинг, диктогłos, використання автентичних матеріалів, аудіювання задля деталей чи аудіювання заради суті, активне (прогностичне) аудіювання, щоденник аудіювання, аудіювання з візуальною підтримкою, інтерактивне аудіювання.

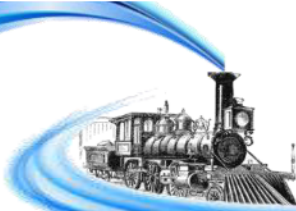
Шедовинг реалізується шляхом імітації ритму, інтонації та вимови мовця. Корисна дія наслідування полягає в оволодінні студентами природних мовленнєвих моделей, властивих мові, яку вивчають. Наслідування чинить позитивний вплив на плавність і точність вимови, а також підвищує рівень розуміння мови та сприйняття її на слух.

Диктогłos впроваджується в навчальний процес шляхом відтворення здобувачами освіти прослуханого матеріалу у письмовій формі. Після чого обговорення та порівняння з оригіналом. Даний підхід покликаний допомагати студентам засвоювати мовні компоненти через активне сприйняття на слух та участь у процесі. До уваги береться не лише провідна ідея тексту, але й його зв'язність та наповненість граматичним і лексичним матеріалом.

Повсякденні розмови, подкасти, новини та інші приклади аудіювання з реального життя покращують розуміння ситуативного використання мовних засобів. Після прослуховування автентичного матеріалу та обговорення отриманої інформації варто звернути увагу студентів на інтонацію, паузи, моменти роздумів носія повідомлення та інші особливості та тонкощі. Цей метод забезпечує розвиток навичок обробки інформації як за низхідною (від загального до конкретного), так і за висхідною (від деталей до ширших позицій) моделями.

Розпізнавання та перемикавання між сприйняттям інформації задля деталей та заради суті сприяє покращенню орієнтації здобувача освіти у будь-якій життєвій ситуації. В рамках даного підходу навички обробки інформації за висхідною та низхідною моделями взаємодоповнюють одна одну з метою поглибленого розуміння сприйняття на слух.

Активне аудіювання сприяє активізації роботи мозку, так як слухач повинен спрогнозувати розвиток подій на основі базової інформації. Цей метод

допомагає навчитися вихоплювати ключові моменти із повідомлення, що подається у швидкому темпі, а потім, в рамках обмеженого часу, дати правильну відповідь. Така стратегія розвиває здатність студентів зберігати фокус під час тривалих аудіювань.

Щоденник аудіювання допомагає відслідкувати прогрес, відшліфувати найменш розвинені навички. На наш погляд, контроль за прогресом підвищує самооцінку та мотивацію, розвиває аналітичні та метакогнітивні здібності здобувачів освіти.

Завдяки візуальним підказкам інформація сприймається легше та викликає більший інтерес. Щодо ефективності даного підходу, слід апелювати до когнітивної теорії мультимедійного навчання Майєра, в якій стверджується, що візуальні ефекти доповнюють та підтримують обробку інформації, яка сприймається на слух. В дію вступають різні когнітивні процеси, які сприяють запам'ятовуванню.

Інтерактивне аудіювання – джерело взаємодії між студентами. Мета даної стратегії полягає у зміцненні навичок здобувачів освіти у колективній роботі [6].

Кочубей Вікторія зазначає, що аудіювання у комунікації людини займає приблизно 42-45%. Ми погоджуємося, що необхідно досліджувати та обирати ефективні підходи щодо навчання аудіюванню іноземною мовою, щоб здобувачі освіти через сприйняття звуків та слів, сегментування потоку мовлення могли коректно протрактувати іншомовне повідомлення [7, С. 149].

Процес сприйняття на слух включає сукупність навичок та компетенцій, зокрема: висловлюваних, навчальних, інтелектуальних, компенсаційних, організаційних та інших [7, С. 150]. Ми вважаємо, що завдання викладача – розпочати розвиток вищезазначених вмінь з самого базового рівня вивчення з метою поступово напрацювання та уникнення прогалин у майбутньому через дисонанс активних та напрацьованих одних видів мовленнєвої діяльності та недосконалість інших. Насамперед, варто звертати увагу на відпрацювання сприйняття та розпізнавання іншомовних звуків, що переходять у слова, засвоювати лексичний та граматичний матеріал, напрацьовувати інтонацію [7, С. 150]. Ми додали б до цього комплексу ще й якісне відтворення кожного звуку та слова, що формують граматичні структури.

Варто зазначити, що комунікативні вміння відіграють важливу роль у глибинному розумінні аудіоматеріалу, адже передбачає розуміння не лише змісту, а й смислів повідомлення [7, С. 150-151]. Дослідники виокремлюють такі стратегії розвитку комунікативних умінь аудіювання: визначення контексту спілкування, встановлення намірів учасників спілкування, з'ясування теми тексту та підбір можливого варіанту назви, з'ясування жанру та стилю іншомовного повідомлення, відокремлення фактів від суджень, пошук спільних суджень, визначення способу організації інформації та логічного поєднання

частин тексту, пошук важливих деталей, з'ясування значень невідомих слів з контексту [7, С. 151; 8, С. 430-431].

Триндяк Ірина вважає, що шляхом застосування комунікативного, аудіолінгвального, аудіовізуального та інтегрального методів викладання сприйняття на слух формуються навички розуміння мовця, вміння окреслити суть повідомлення, розуміння змісту, здатність повного розуміння висловлювання викладача та одногрупників [3, С. 225-226].

Гуцул Христина та Кійко Юрій дослідили, що слухаючи іншомовне повідомлення, студенти найчастіше вдаються до низхідної стратегії сприйняття інформації, рідше використовують нотатки, доволі рідко застосовується увага до зміни інтонації та голосу мовця, надзвичайно рідко проводять детальний аналіз прослуханого, порівнюючи з аспектами рідної мови [9, С. 12].

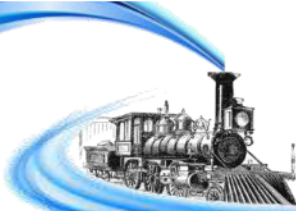
Нашу увагу привертає метод комунікативного партнерства, який досліджувала Лазаренко Тетяна, так як комунікація між викладачами та студентами, а також між студентами, дійсно дає ефективні результати, сприяє підвищенню самооцінки, мотивує, заохочує, вчить відчувати себе членом команди [8, С. 428-429; 10, С. 90-95]. Переваги даного методу ми вбачаємо у взаємодії та взаємодопомозі, так як спільне вирішення завдань, обмін досвідом, трактування пропусків та незрозумілих моментів, ідеї щодо покращення навичок аудіювання допомагають сформуванню та підготувати гідного комунікатора.

Ми також схилиємося до думки, що варто згадати аудіолінгвізм (повторення декілька разів після диктора чи викладача), граматичний переклад, мовчазний шлях викладання (викладач переважно мовчить), природний підхід (коли викладач направляє) [10, С. 90-91].

Мета статті – дослідити ефективність викладання аудіювання та визначити проблематику лінгвістичної обробки сприйняття інформації на слух.

Виклад основного матеріалу.

Ми проводили наше дослідження, використовуючи серію підручників з аудіювання Minna no Nihongo, в основі якого – прослуховування коротких розмов і розуміння основних моментів. Зазначимо, що переважають завдання на обрання однієї з картинок, яка найточніше відповідає інформації з повідомлення. Є також вправи на заповнення пропусків, доповнення тексту, перефразування. Позитивними аспектами даного навчального підручника є адаптація автентичних матеріалів, використання повсякденних розмов, інтерв'ю, телепередач, спілкування на роботі чи на навчанні, що допомагає орієнтуватися у ситуативності використання того чи іншого мовного матеріалу. У деяких завданнях прослідковується переключення між сприйняттям повідомлення з метою деталізації та задля розуміння загального контексту. Полегшують діяльність студентів візуальні підказки. Тобто задіяно лише три з восьми, на нашу думку, дієвих технік відпрацювання навичок аудіювання. Ми дослідили,

що для досконалого оволодіння сприйняттям іншомовних повідомлень цього замало, в чому вбачаємо негативний аспект даного навчального підручника. Найбільшу проблему ми вбачаємо у тому, що студенти практично не відчувають своєї залученості у процес та участі у ньому. Вони ніби стоять осторонь та оцінюють ситуацію. Тому ми прослуховуємо запропоновану інформацію, працюємо по картинкам, виконуємо завдання, а потім розділяючи на кластери (частини речення, речення чи групу речень) озвучуємо кожен кластер інформації, акцентуємо увагу на важливих моментах, інтонації, граматичних конструкціях, перекладаємо українською мовою і порівнюємо та співставляємо український та японський способи мислення, якщо тема цікава, то вислуховуємо думки студентів щодо даної тематики. Вдаючись до таких видів діяльності, ми доповнюємо навчальний процес частковим наслідуванням, активним та інтерактивним способами навчання аудіюванню. Наші спостереження показали, що таке укомплектування навчального процесу дає позитивні результати. Сам матеріал дуже хороший, але тільки шляхом детального розбору можна його засвоїти, усвідомити і застосувати надалі. Очевидно, що паралельно ми напрацьовуємо мовленнєву навичку говоріння [11; 12].

В доповнення ми розглянули завдання з напрацювання навичок аудіювання, які використовують для підготовки до Кваліфікаційного іспиту з японської мови JLPT (Japanese-Language Proficiency Test). Підготовка до частини іспиту на визначення рівня аудіювання містить п'ять частин. Для зручності аналізу пропонуємо таблицю, створену нами після опрацювання матеріалу.

Таблиця

Характеристика завдань з аудіювання JLPT

Завдання	Суть	Вміння
Реакція	відразу після прослуховування, не замислюючись, дати відповідь	розуміння та узагальнення
Репліка	підібрати вираз чи фразу, що пасує ситуації	розуміння ситуації та реакція на неї
Прогноз	передбачити дії, які будуть виконуватися	розуміння розвитку ситуації
Вибір	заздалегідь знаючи варіанти відповіді, обрати найвлучніший, прослухавши ситуацію	розуміння змісту та мети
Відповідь	після прослуховування інформації дати відповідь на запитання	розуміння деталей

Джерело: сформовано за [13]

Як бачимо, переважно прослідковується важливість зосередитися лише на певних частинах, не відволікаючись на невідому лексику та граматичні форми і

структури, які не є ключовими. Основна ідея – вміння у коректний спосіб японською мовою передати суть прослуханого. На нашу думку, як і в попередній частині дослідження, шлях до вільного розуміння навіть загального контексту пролягає через рівень володіння лексичним та граматичним матеріалом, міжкультурним розумінням, особистими можливостями здобувачів освіти щодо сприйняття інформації на слух. Тому переходити до напрацювання запропонованих на іспиті завдань слід маючи впевнену, добре засвоєну, ґрунтовну базу.

Задля покращення рівня володіння студентами навичками аудіювання ми час від часу урізноманітнюємо види діяльності на заняттях. Наприклад, слухаємо текст, обговорюємо, відповідаємо на запитання, робимо замітки. Після чого здобувачам освіти потрібно спочатку відтворити його у письмовій формі а далі переказати. Таким чином вдаємося до диктогłosу.

Ще ми практикуємо прослуховування та колективне опрацювання тексту, а самостійно студенти повинні створити порівняльну характеристику стосовно тематики, і потім розповідати. Наприклад, слухаємо інформацію про життя працівників компаній у Японії. Разом опрацьовуємо. Надалі студенти повинні дізнатися інформацію про життя працівників компаній України, порівняти, зробити висновки і озвучити їх. А отже, ми спонукаємо здобувачів освіти до навчальних дій, самостійності, відповідальності.

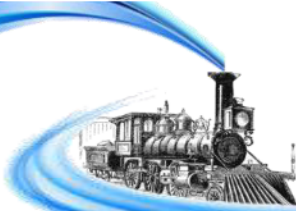
Творчі завдання на основі аудіювання також дають позитивні результати. Наприклад, необхідно прослухати та опрацювати текст стосовно резюме на підробіток, після чого запропонувати студентам створити власні та презентувати їх. Таким чином, задовольняючи навчальні потреби здобувачів освіти, вибудовуємо базу самопрезентації та самореалізації.

Доволі цікавим є обернений диктант-переклад: викладач начитує український текст, а студенти пишуть японською, або навпаки.

Отже, очевидно, що аудіювання дійсно легко можна пов'язати з удосконаленням інших мовленнєвих навичок.

Варто зазначити, що брак часу, відведеного для аудіювання обмежує викладача у спектрі завдань, які можна опрацьовувати в групі. Проте, ми впевнені, що заохочення здобувачів освіти до перегляду онлайн автентичних матеріалів, доступ до яких необмежений, доповнить зусилля та вмотивує до всебічного розвитку.

Висновки. Сприйняття інформації на слух – це надзвичайно складний, глибокий та цікавий процес мовної репрезентації акустичних потоків. Плідна та наполеглива робота, тренування, систематизація механізмів сприйняття на слух сприяють ефективності навчання аудіюванню в японській мові. Наші спостереження показують, що лише комплексний розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності є дієвим. Саме у процесі навчання аудіюванню важливою є кожна деталь, починаючи від звуку і закінчуючи загальною ідеєю япономовного

повідомлення. Такий підхід чинить позитивний вплив на вирішення зазначених у частині аналізу досліджень проблем, пов'язаних із викладанням аудіювання. Навчаючись аудіюванню, студенти вчаться долати труднощі, адаптуватися до ситуацій та подій, шляхом застосування різних підходів вдосконалюють свої навички опанування японською мовою. Цікавою є ідея ведення щоденника аудіювання. Ми вважаємо, що варто осмислити ключові моменти стосовно даної стратегії та подумати над розробкою такого щоденника.

Література:

1. 白鳥藍. 日本語学校教員の聴解授業に対する認識-質問紙調査にもとづいて. *国文学目録*: 国文学一般. 2020. 59号. 日本女子大学国語国文学会. P. 53-67. URL: <https://jwu.repo.nii.ac.jp/records/3492> (Last accessed: 19.07.2025).
2. 江藤颯. 日本人英語学習者のリスニングプロセス – リスニング指導への示唆 –. *西南学院大学大学院研究論集*. 2023. 16号. 西南学院大学大学院. P. 49-62. URL: <http://repository.seinan-gu.ac.jp/bitstream/handle/123456789/2346/gs-n16-p49-62-eto.pdf?sequence=1&isAllowed=1> (Last accessed: 20.07.2025).
3. Триндяк І. Основні методи навчання аудіювання. Вимоги до базового рівня володіння аудіюванням. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 44. Том 3. С. 223-226. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/44-3-35>.
4. 陳史琦、野崎造成. 日本語聴解学習におけるメタ認知ストラテジーに関しての調査. 一般社団法人 教育システム情報学会. 2022. P. 83-84. URL: https://www.jsise.org/wp-content/uploads/2023/01/2022_tokai_a01.pdf (Last accessed: 21.07.2025).
5. Heilbron M., Armeni K., Schoffelen J.M., Hagoort P. A hierarchy of linguistic predictions during natural language comprehension. *Proceedings of the National Academy of Sciences*. 2022. 119(32). DOI: 10.1073/pnas.2201968119.
6. Bashiri F. 8 Techniques to Teach Advanced Listening Skills in the ELT Classroom. *Lesson planning, Teacher Training, Teaching IELTS, Tips*. 2024. Oxfordtefl Teacher Training: website. URL: <https://oxfordtefl.com/blog/8-techniques-to-teach-advanced-listening-skills-in-the-elt-classroom/> (Last accessed: 19.07.2025).
7. Кочубей В. Ю. Стратегії розвитку комунікативного вміння аудіювання на рівні незалежних користувачів англійської мови. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. 2022. 204. С. 149-153. DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-204-149-153.
8. Lazarenko T. Strategy of communicative partnership in teaching listening comprehension of students majoring in economics. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. Збірник наукових праць. 2024. Вип. 1(25). С. 427-438. DOI: 10.32782/2617-3921.2024.25.427-438.
9. Гуцул Х. Кійко Ю. Стратегії аудіювання у старшокласників, які вивчають німецьку мову як другу іноземну : експериментальне дослідження. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Германська філологія. 2022. Вип. 841. С. 9-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnugf_2022_841_4.
10. Лемешко О. Стратегії викладання іноземних мов: висновки семінару професійного розвитку бюро з міжнародної мовної комунікації. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: педагогічні науки. 2024. 36, 1 (Apr. 2024). С. 82–103. DOI: 10.32453/pedzbiirnyk.v36i1.1605.

11. みんなの日本語初級I第2版聴解タスク25. 別冊：61頁（スクリプト・答え）、CD：2枚. 東京：スリーエーネットワーク, 2012. 51 頁.
12. みんなの日本語初級II第2版聴解タスク25. 別冊：82頁（スクリプト・答え）、CD：3枚. 東京：スリーエーネットワーク, 2013. 51 頁.
13. 松本節子. 実力アップ！日本語能力試験 N3「聞く」聴解（CD2枚）. JLCI新試験研究会. 東京：ユニコム、2010. 248 頁.

References:

1. Shiratori, Ai. (2020). Nihongo gakkō kyōin no chōkai jugyō ni taisuru ninshiki – Shitsumonshi chōsa ni motodzuite. *Kokubun Mejiro: Kokubungaku ippan*, 59, 53-67. <https://jwu.repo.nii.ac.jp/records/3492> [in Japanese].
2. Etō, Hayata (2023). Nihonjin Eigo gakushūsha no risuningu purosesu – Risuningu shidō e no shisa – *Seinan Gakuin Daigaku Daigakuin Kenkyū Ronshū*, 16, 49-62. <http://repository.seinangu.ac.jp/bitstream/handle/123456789/2346/gs-n16-p49-62-eto.pdf?sequence=1&isAllowed=1> [in Japanese].
3. Tryndiak, I. (2021). Osnovni metody navchannia audiiuvannia. Vymohy do bazovoho rivnia volodinnia audiiuvanniam. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 44(3), 223-226. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/44-3-35> [in Ukrainian].
4. Chen, Shiqi, & Nozaki, Hironari. (2022). Nihongo chōkai gakushū ni okeru metaninchi sutorateji ni kanshite no chōsa. *Ippan Shadan Hōjin Kyōiku Shisutemu Jōhō Gakkai*, 83-84. https://www.jsise.org/wp-content/uploads/2023/01/2022_tokai_a01.pdf [in Japanese].
5. Heilbron, M., Armeni, K., Schoffelen, J. M., & Hagoort, P. (2022). A hierarchy of linguistic predictions during natural language comprehension. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 119(32). <https://doi.org/10.1073/pnas.2201968119> [in English].
6. Bashiri, F. (2024). *8 techniques to teach advanced listening skills in the ELT classroom*. Oxfordtefl Teacher Training. <https://oxfordtefl.com/blog/8-techniques-to-teach-advanced-listening-skills-in-the-elt-classroom/> [in English].
7. Kochubei, V. Yu. (2022). Stratehii rozvytku komunikatyvnoho vminnia audiiuvannia na rivni nezaleznykh korystuvachiv anhliiskoi movy. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky*, 204, 149-153. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-204-149-153> [in Ukrainian].
8. Lazarenko, T. (2024). Strategy of communicative partnership in teaching listening comprehension of students majoring in economics. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii. Zbirnyk naukovykh prats*, 1(25), 427-438. <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2024.25.427-438> [in English].
9. Gutsul, Kh., & Kiiko, Yu. (2022). Stratehii audiiuvannia u starshoklasnykiv, yaki vyvchaiut nimetsku movu yak druhu inozemnu: Eksperymentalne doslidzhennia. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Hermanska filolohiia*, 841, 9-14. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnugf_2022_841_4 [in Ukrainian].
10. Lemesko, O. (2024). Stratehii vykladannia inozemnykh mov: Vysnovky seminaru profesiinoho rozvytku biuro z mizhnarodnoi movnoi komunikatsii. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriya: pedahohichni nauky*, 36(1), 82-103. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v36i1.1605> [in Ukrainian].
11. Minna no Nihongo Shokyū I Dai 2-han Chōkai Tasuku 25. (2012). Surī Ē Nettowāku [in Japanese].
12. Minna no Nihongo Shokyū II Dai 2-han Chōkai Tasuku 25. (2013). Surī Ē Nettowāku [in Japanese].